

VIII Konwencja Ruchu przeciw Bezradności Społecznej
„Strategia walki z ubóstwem w Polsce?
Diagnoza i zadania na lata 2009 - 2010.
Kogo w Polsce interesuje ubóstwo?”
w ramach obchodów 21 Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem
17 października 2008 roku
Warszawa, Belweder, Park Łazienkowski, ul. Belwederska 54 - 56

---

www.atd.org.pl

Prezentacja przygotowana
przez Ruch ATD „Czwarty Świat”

Siódme Europejskie Spotkanie osób dotkniętych ubóstwem,
Bruksela, maj 2008 - Uczestnicy polskiej delegacji, Stowarzyszenie
Przyjaciół Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat i Polski
Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu (EAPN
Polska)

Anna Osińska - Krajowy Koordynator Spotkania w Brukseli w 2008.

Chciałam prosić Państwa o zastanowienie się nad takim pytaniem: Czy można u nas w Polsce razem z osobami dotkniętymi biedą budować strategię wychodzenia z biedy?

Proponujemy Państwu obejrzenie filmu, który jest dokumentem przedstawiającym przykład dialogu osób dotkniętych ubóstwem z przedstawicielami organizacji unijnych, związków zawodowych i środowisk naukowych. Dialog ten miał miejsce podczas Spotkania, które odbyło się po raz siódmy w Brukseli w maju 2008 roku z inicjatywy EAPN (Europejskiej Sieci Organizacji Przeciwdziałających się Ubóstwu).

„Jadąc do Brukseli nie wiedziałam, czego mogę się spodziewać. Sama wiedziałam, co chcę powiedzieć i co jest dla mnie ważne. Samo miejsce, w którym się znalazłam w Brukseli, wywarło na mnie ogromne wrażenie i już wiedziałam, że znajduję się we właściwym miejscu. Poczułam się w końcu godnym człowiekiem, który ma misję do spełnienia” - powiedziała po tym spotkaniu jedna z polskich uczestniczek.

Oddaję głos członkom polskiej delegacji, aby opowiedzieli o swoich wrażeniach i o tym, na czym polegały nasze przygotowania do wyjazdu do Brukseli.

Jolanta K. z Kielc:

Jak się przygotowywaliśmy do wyjazdu Brukseli? Początkowo były spotkania u nas w Kielcach w ATD i w Arce Nadziei. Dyskutowaliśmy na różne tematy, bo wszystkie nasze problemy w życiu łączą się. Potem były kolejne spotkania, na których skupialiśmy się na czterech zaproponowanych tematach, były to: minimum socjalne, problem mieszkaniowy, doświadczenia z ośrodkami pomocy społecznej oraz korzystanie z mediów, takich, jak: elektryczność, woda, gaz. Następnie okazało się, że dla większości z nas najważniejsze były dwa tematy: pomoc społeczna i mieszkalnictwo - to te problemy dotyczą nas najbardziej. Na spotkaniu w Warszawie mieliśmy okazję wymiany naszych doświadczeń kieleckich z doświadczeniami innych osób, które przyjechały z Poznania oraz tych, które wcześniej przygotowywały się w Warszawie.

Adam K. z Kielc:

Byłem na wszystkich spotkaniach w Kielcach i potem na ogólnym spotkaniu osób, które przyjechały z Poznania, Kielc i tych z Warszawy. Nie byłem w Brukseli, ale byłem wcześniej w Paryżu na obchodach 17 października i w Genewie w ONZ. Dla mnie te spotkania były okazją do powiedzenia o sytuacji ludzi, którzy są bezdomni podobnie jak ja i moja rodzina. Byłem bezdomny przez 23 lata, błąkaliśmy się z moją żoną i dwójką dzieci. I nadal jest nam bardzo trudno....

Paweł E. z Poznania:

Będąc tam jako delegaci czuliśmy się przede wszystkim nie jako reprezentanci środowisk wykluczonych czy dotkniętych ubóstwem ale jako członkowie europejskiej wspólnoty. Udzielało się nam jakieś niewytłumaczalne poczucie szczęścia i wielkie poczucie bezpieczeństwa. Podziały na narody wydają się niepotrzebne i sztuczne. Sam wypowiedany głos na tym forum dawał poczucie siły i słuszności oddolnych inicjatyw i skuteczności właśnie organizacji pozarządowych. Jako przedstawiciele naszych środowisk czuliśmy odpowiedzialność za rolę, jaka nam przypadła. W Brukseli słyszałem, jak mówią ludzie o podobnych problemach, które my mamy w Polsce. Ludzie tam uświadomili mi, jak wiele łączy nas Europejczyków. Wsłuchując się w wiele wypowiedzi uzmysłowilem sobie, że w wielu krajach Europy powołane do pomocy społecznej instytucje z czasem kostnieją, a ich misję przejmują pasjonaci i wolontariusze nie mogący patrzeć na cudze nieszczęście, popychani do działania otwartością serca i wrażliwością.

Slovenian Presidency of the EU 2008

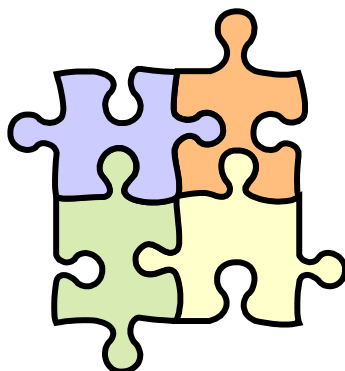
7-me europejskie spotkanie osób dotkniętych ubóstwem Bruksela, maj 16 & 17, 2008

« Nasz głos jedzie do Brukseli »

4 filary w walce z ubóstwem?

Pomoc
społeczna

Problemy
mieszkaniowe

Usługi ogólnodostępne (energia, woda...)

Minimalny dochód

Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania
Ubóstwu eapn@wrzos.org.pl - www.eapn.org.pl

Delegacja była przygotowana przez
ATD Czwarty Świat - www.atd.org.pl

www.atd.org.pl

Siódme Europejskie Spotkanie Osób dotkniętych Ubóstwem

Bruksela 16 - 17 maja 2008

Tekst opracowany przez Annę Osińską – wolontariuszkę ATD «Czwarty Świat»

Wstęp

Pierwsze Europejskie Spotkanie osób dotkniętych ubóstwem odbyło się z inicjatywy Belgii w 2001 roku, aby już na stałe wejść do unijnego kalendarza w roku 2003. W tym roku 16 i 17 maja osoby doświadczające biedę spotkały się w Brukseli po raz siódmy.

Przyjechało tam 124 delegatów z 26 państw. Na ich zaproszenie przybyło na Spotkanie do Pałacu Egmont 90 gości z ministerstw, instytucji europejskich, organizacji pozarządowych, pracowników akademickich i przedstawicieli związków zawodowych.

Słoweńska Prezydentura Europejska zaproponowała na tegoroczne Spotkanie cztery następujące tematy: usługi socjalne, mieszkalnictwo, minimum socjalne i usługi świadczone w interesie ogólnym (woda, elektryczność, gaz, transport). Te kluczowe filary walki z biedą łączą się ze sobą jak części puzzlej łamigłówki.

W swoich krajach delegaci przygotowywali się na Spotkanie odpowiadając w ramach każdego z czterech tematów na takie oto trzy proste pytania:

- Co dobrze funkcjonuje?
- Co funkcjonuje źle?
- W jaki sposób można poprawić istniejącą sytuację?

Po zakończeniu sesji plenarnej otwierającej 7-me Spotkanie delegaci podzieleni zostali na tematyczne grupy warsztatowe, w których przedstawili przygotowane wcześniej tematy do dyskusji. W czasie prac grupowych, sporządzano raporty, które zawierały rekomendacje delegatów. Skróty raportów zostały przedstawione na końcowej sesji plenarnej. Następnie dyskutowano i komentowano wnioski na zasadnicze tematy.

Pełny raport ze Spotkania w Brukseli zawiera główne przesłania delegatów, rezultaty wcześniejszych spotkań oraz oficjalne wystąpienia w czasie sesji plenarnych, jak również dyskusję końcową nad przedstawionymi tematami oraz przemówienia z końcowej sesji plenarnej.

Treść 7-ego Spotkania:

Pani Vesna LESKOSEK ze Słowenii, reprezentująca Wydział Spraw Socjalnych Uniwersytetu w Lublaniu jako prezydent 7-ego Spotkania Osób Doświadczonych Biedą przywitała uczestników, a następnie wprowadziła słuchaczy w cztery zasadnicze tematy.

Usługi Socjalne wyznaczają określaną politykę rządową na szczeblu krajowym lub regionalnym. Ustawy mogą hamować lub ułatwiać dostęp do usług socjalnych i programów. Dostęp fizyczny jest w tym względzie istotny, tak jak na przykład łatwy dojazd, bliskość placówek, ich wyposażenie architektoniczne itd. Zatem ważna jest dostępność społeczna do tych placówek ze względu na określone grupy społeczne, które z nich korzystają. Innym ważnym aspektem dostępności do usług socjalnych są bariery biurokratyczne, które

odzwierciedlają ograniczanie praw społecznych. Innym jeszcze czynnikiem jest to, jak osoby korzystające z tych placówek są traktowane. Dlaczego uważa się ludzi biednych za problem socjalny, czy są widziani jako nieaktywni, mało inteligentni, niezdolni do kierowania własnym życiem i brania za nie odpowiedzialności? Czy też jest przeciwnie - są zachęceni do rozwijania swoich zdolności i potencjału. Czy usługi socjalne są po to, aby znosić bariery umożliwiając tym samym włączenie społeczne, czy traktuje się tam z szacunkiem klientów? Coraz częściej usługi socjalne są prywatyzowane. Oznacza to, że nie mogą być dostępne dla wszystkich w taki sam sposób, zatem zysk staje się priorytetem, a nie godność osoby ludzkiej.

Dochód Minimalny jest zasadniczym narzędziem w walce z biedą, gdyż określa normy godnego życia. Z tego powodu pojawia się szeroka dyskusja nad tym, czym jest godne życie i jak powinno być ono gwarantowane. Prawo do udziału w zyskach wywalczyli sobie kiedyś robotnicy i dlatego właśnie zysk państwa powinien być uczciwie rozdzielany. A ludzie, którzy z różnych powodów nie mogą obecnie zagwarantować sobie godnego życia, mają prawo z tego zysku korzystać. Ta sprawa jest często błędnie rozumiana, dlatego słyszy się opinie, że ludzie uzależniając się od zasiłków tracą chęć do poszukiwania pracy.

Taki punkt widzenia może powodować ograniczanie zasiłków socjalnych, czy nawet ich likwidację, aby w ten sposób wywierać presję na ludziach, by szukali pracy. A doświadczenie pokazuje, że jest przeciwnie: ograniczanie zasiłków socjalnych powoduje zwiększanie się biedy, a nie wzrost zatrudnienia.

Rozwój ekonomiczny i kulturowy podnosi poprzeczkę określającą standardy godnego życia, do którego każdy ma prawo niezależnie od tego, czy pracuje. Nikt nie jest biedny z wyboru. Zatem przyczyny biedy leżą w strukturach, jakie wyznacza polityka rządowa. Z tego powodu poszczególne kraje ponoszą odpowiedzialność za godne życie swoich obywateli.

Wprowadzenie dochodu minimalnego jest dobrym narzędziem do realizacji tego celu. Jednocześnie należy podkreślić, że coraz większe grupy społeczne są wyjęte z tej formy opieki socjalnej. Takimi grupami są migranci, emigranci bez prawa pobytu, bezdomni oraz inne osoby, których sytuacja jest z jakiegoś powodu nieuregulowana.

Mieszkalnictwo nie oznacza jedynie posiadania dachu nad głową, ale miejsca do zamieszkania, które gwarantuje bezpieczeństwo i stabilne życie. Mieszkanie jest przestrzenią prywatną, która powinna być gwarancją godnego życia - miejscem na odbudowanie sił, na odpoczynek, korzystanie z rozrywki, ale także przestrzenią, gdzie podtrzymywana jest więź społeczna i rodzinna, gdzie pielęgnowana jest tradycja dzięki przechowywanym w niej pamiątkom. Taki dom tworzy klimat bezpieczeństwa i pozwala na to, aby stale nie koncentrować się tylko na tym, jak przeżyć. Trzeba mieć zatem możliwość korzystania z wody, elektryczności i ogrzewania w taki sposób, aby mieć czas na zajęcie się czymś innym. Jeżeli te podstawowe dobra nie są zagwarantowane, to ludzie są zmuszeni do ciągłego myślenia o przeżyciu, o tym, jak utrzymać czystość, gdzie spać, jak zadbać o przedmioty osobiste i mieć siły na przeżycie kolejnego dnia.

Właśnie z tych powodów polityka mieszkaniowa jest elementem kluczowym w walce z biedą. Godne warunki mieszkaniowe pozwalają na skupienie energii na czymś innym niż na samym przeżyciu i spaniu itd. Mieć mieszkanie to znaczy móc myśleć o znalezieniu pracy, o edukacji, o podwyższeniu kwalifikacji zawodowych itd...

Lata doświadczeń pokazały, że rynek mieszkaniowy jako taki nie rozwiązuje problemów lokalowych osób doświadczających biedy. Dlatego rządy państw powinny prowadzić politykę mieszkaniową, która uwzględnia znaczenie „domu” w życiu każdego człowieka, a zatem powinny odpowiedzieć sobie na pytanie; co oznacza w ich warunkach uczciwe zakwaterowanie.

Wynik prac grupowych podczas siódmego Spotkania osób doświadczonych ubóstwem pokazał, że **usługi świadczone w interesie ogólnym** są w dużym stopniu, ukrytą przyczyną biedy, a ich znaczenie jest niedocenione. Słabo zdajemy sobie sprawę z konsekwencji braku

energii elektrycznej, wody na terenach wiejskich lub w dzielnicach marginalizowanych, gdzie głównym problemem jest brak dachu nad głową i brak infrastruktury. Ostatnio ten problem pojawił się w zaniedbanych dzielnicach zamieszkałych przez migrantów, osoby starsze, Romów, bezdomnych i inne grupy wykluczone. Usługi świadczone w interesie ogólnym to także środki transportu, jak autobusy, pociągi. W epoce elastycznego zatrudnienia są one zasadniczym elementem w poszukiwaniach pracy, a potem w jej utrzymaniu. Niewiele osób może dzisiaj marzyć o pracy w miejscu zamieszkania, coraz więcej musi godzinami dojeżdżać codziennie do pracy. Jest także problem sklepów, które zgromadzone są w centrach handlowych często znajdujących się w znacznej odległości od centrum miasta i osiedli mieszkaniowych. Zatem publiczny transport jest ważny dla tych, którzy mieszkają w centrach miast czy w oddalonych przedmieściach, a jeszcze bardziej dla tych, którzy mieszkają na wsi i mają trudności z dotarciem do placówek służby zdrowia i edukacji.

Wszystkie te problemy muszą być poddane szerokiej dyskusji. Poprzednie Spotkania pokazały, jak trudne jest osiągnięcie celów oraz to, że nie możemy się spodziewać szybkich zmian. Dlatego tak ważne jest, aby prowadzić dialog między osobami realnie doświadczającymi ubóstwa a tymi, którzy tworzą ustawy, bo w ten sposób można doprowadzić do ograniczania nierówności. Jestem głęboko przekonana, że Spotkanie to wspiera osiągnięcie tego celu.

Nota Prezydentury Słowenii do Rady Unii Europejskiej, Luksemburg 9-10 czerwca 2008

W siódmym Spotkaniu Osób Doświadczonych Ubóstwem i Wykluczeniem zorganizowanym w Brukseli w dniach 16 - 17 maja wzięło udział 124 delegatów z 26 państw oraz 90 zaproszonymi gośćmi, reprezentującymi ministerstwa krajowe, instytucje europejskie, ośrodki badawcze oraz związki zawodowe. Tegoroczne Spotkanie toczyło się wokół 4 kluczowych kwestii dotyczących walki z biedą: usług socjalnych, mieszkalnictwa, minimum socjalnego i usług świadczonych w interesie ogólnym

Oto główne przesłania i rekomendacje zaproponowane przez delegatów siódmego Spotkania:

Usługi ogólnodostępne to takie, z których wszyscy powinni móc korzystać, które są finansowo przystępne i zapewniają normalne życie, a jednocześnie są gwarancją podstawowych praw człowieka. Wielu delegatów podkreślało wzrastające trudności dostępu do tych podstawowych dóbr. Szczególnie podkreślano trudności w dostępie do energii. Zasadniczą przyczynę widziano w konsekwencji ciągłego drożnienia energii, co jest szczególnym problemem dla osób o niskich dochodach. Podkreślano,

że osoby te często muszą wybierać pomiędzy jedzeniem a korzystaniem np. z ogrzewania. Główne propozycje delegatów dotyczyły :

- Przystępnych cen usług ogólnodostępnych (gaz, elektryczność, woda, transport) jako gwarancji fundamentalnych praw.
- Mówiono, że rządy poszczególnych krajów muszą zagwarantować wszystkim dostęp do tych usług poprzez odpowiednią regulację cen, zapewniając możliwość korzystania z nich i zakazać ich odcinanie.
- Propozycji Europejskiej Karty Praw Użytkowników Energii, która ma brać pod uwagę standardy społeczne i być zalegalizowana. Karta ta ma być narzędziem chroniącym konsumentów.
- Problemów związanych z brakiem możliwości opłacania energii. Uznano to za zasadnicze i pilne wyzwanie, łączące kraje Unii Europejskiej, szczególnie w świetle szybko rosnących cen energii. Najważniejsze jest podjęcie kroków do ustanowienia wyważonych cen i dostaw energii tak, by korespondowały z wysokością minimalnych dochodów.
- Zrozumiałej i dostępnej informacji przekazywanej w kontakcie z drugą osobą (a nie za pomocą elektronicznego automatu, który dyskryminuje osoby o niskich dochodach), ale także zapewnienia bezpłatnego i niezależnego poradnictwa oraz efektywnych procedur wyjaśniania i załatwiania skarg.
- Efektów liberalizacji cen rynkowych oraz wpływu dyrektyw usługowych, które powinny być szybko zweryfikowane tak, aby brać pod uwagę osoby żyjące w biedzie i społecznie wykluczone.
- Ludzi doświadczających biedy i wykluczonych, którzy mają być włączani w tworzenie, wdrażanie, a potem w ocenę nowych rozwiązań dotyczących użytkowania podstawowych mediów.

Usługi socjalne jako podstawowe narzędzie wzmacniające integrację społeczną osób żyjących w biedzie, powinny być łatwo dostępne dla wszystkich oraz powinna być zagwarantowana ich dobra jakość.

Wewnętrzne prawa rynkowe nie mogą dominować ponad fundamentalnymi prawami człowieka i utrudniać władzom krajowym organizowanie dostępnych usług socjalnych dla lokalnej społeczności. Prawo do pomocy społecznej jest częścią Karty Fundamentalnych Praw. Niestety prawa te, stają się coraz trudniejsze do zagwarantowania ze względu na istniejące kryteria dyskryminujące, kontrakty i różnego rodzaju sankcje.

Główne rekomendacje wysunięte przez delegatów dotyczą takich praw, jak:

- Zagwarantowanie prawa do dobrej jakości usług socjalnych.
- Usługi socjalne mają być dostępne w dobrej jakości i bez czasowych ograniczeń, w zależności od potrzeb ludzi doświadczających biedy i wykluczonych społecznie.
- Każdy ma być traktowany tak samo, z uwzględnieniem jego godności w dostępie do usług socjalnych bez żadnej dyskryminacji.
- Konieczne informacje i porady o lokalnych usługach socjalnych mają być dostępne dla każdej osoby o niskich dochodach w formie dla niej przystępnej.

- Zagwarantowany dostęp do dobrej jakości usług medycznych i lokalowych powinien szybko ulec poprawie.
- Powinien być stworzony europejski system kontroli zdrowia i biedy.
- Nowe podejście do tworzenia indywidualnego kontraktu między klientem a pracownikiem służb socjalnych jest ważną kwestią podnoszoną przez osoby doświadczające biedy. Konieczne są działania wykluczające możliwość dyskryminacji w tych kontaktach.
- Unia Europejska powinna określić standardy dla przestrzegania przez swych członków, gwarantujące dostęp do wysokiej jakości usług socjalnych.
- Rządy poszczególnych państw muszą zagwarantować efektywność usług socjalnych pracujących według europejskich standardów.
- Usługi socjalne muszą być koordynowane, realizowane i oceniane także na poziomie lokalnym.
- Aby prawa człowieka były respektowane, osoby doświadczające biedy muszą być włączone w strukturalne mechanizmy uczestnictwa na wszystkich poziomach. Modele uczestnictwa w organizacji, tworzeniu i realizacji muszą być promowane i wzmacniane zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i na poziomach krajowych przez ustalone mechanizmy.

Mieszkalnictwo i zakwaterowanie są fundamentalnymi prawami, które powinny być uznane na poziomie Unii. Delegaci podkreślali, że mieszkanie to coś więcej niż ściany domu. Człowiek potrzebuje zdrowego otoczenia i dobrej jakości świadczeń, aby godnie żyć. Szczególne podkreślano trudności związane z mieszkalnictwem i schroniskami dla osób bezdomnych, uzależnionych i upośledzonych. Podawano także przykłady udanych projektów, biorących pod uwagę potrzeby tych grup, które były realizowane przez organizacje pozarządowe i włączały do działania osoby zainteresowane.

Delegaci podkreślali szczególnie trudności, jakie napotykają migranci w znalezieniu niezależnych mieszkań. Bardzo ważnym problemem są w wielu krajach wzrastające koszty mieszkań i stale wzrastający procent osób, które nie dysponują wystarczającymi dochodami, aby za nie płacić. Uznano, że chociaż mieszkalnictwo jest przede wszystkim problemem rządów poszczególnych krajów, to jednak potrzebny jest duży wysiłek całej Unii Europejskiej, aby tę kwestię rozwiązać. Delegaci proponowali następujące rozwiązania:

- Określenie rzeczywistych potrzeb ludzi bezdomnych poprzez włączenie organizacji pozarządowych, które mają w tej sprawie dobre rozeznanie.
- Finansowe wsparcie, aby wzmocnić ludzi doświadczonych biedą i bezdomnych, aby mogli się wypowiedzieć na te tematy dzięki pomocy udzielonej przez organizacje pozarządowe.
- Utworzenie strategii i krajowych planów dla rozwiązania problemu bezdomności i zakwaterowania.
- Mieszkalnictwo i bezdomność powinny być kluczowymi tematami w europejskim roku integracji.
- Powstawanie publicznego i socjalnego zakwaterowania jest podstawą sukcesu strategii dla rozwiązania problemów mieszkaniowych.

- Europejski Fundusz Strukturalny powinien lepiej wspierać dostęp do przystępnego finansowo mieszkalnictwa.
- Kraje członkowskie powinny określić procentowy udział opłat za mieszkanie w dochodach.
- System podatkowy powinien zniechęcać do spekulacji na rynku związanym z mieszkaniami i pustostanami.
- Niedopuszczalna jest dyskryminacja w przydziałach mieszkań jako zasadnicze prawo unijnej legislacji. Powinna być ona ściśle monitorowana.

Dochód minimalny powinien być określony we wszystkich krajach Unii i postrzegany jako prawo. Godne życie kosztuje i dlatego powinien być on uznany jako inwestycja dla przyszłości społeczeństwa. Główne uwagi delegatów skupiały się na tym, że:

- Minimalny dochód powinien być uważany za dynamiczne narzędzie dla zmiany ludzkiej egzystencji.
- Minimalny dochód jest inwestycją dla integracji ludzi. Praca nie jest jedyną drogą do walki ze społecznym wykluczeniem.
- Uczestnicy podkreślali, że konieczne są zmiany w przekazie informacji dotyczącej prawa do minimalnych dochodów. Konieczne jest uproszczenie procedury administracyjnej, jej jawność oraz respektowanie godności człowieka, który znajduje się w potrzebie (tworzenie jednego miejsca, do którego osoby potrzebujące mogą się zgłaszać, nie będąc zmuszane do wielokrotnego powtarzania swoich życiowych historii).
- Minimalny dochód to nie tylko sprawa pieniędzy, ale także dostępu do leczenia, kultury i wielu innych aspektów godnego życia.
- Minimalny dochód powinien być realnym odzwierciedleniem kosztów życia w danym kraju oraz powinien uwzględniać drożenie produktów, być odbiciem potrzeb ludzkich. Szczególną rolę mają tutaj do odegrania socjalne organizacje pozarządowe w określeniu koszyka potrzeb koniecznego dla godnej egzystencji.
- Rolą Unii Europejskiej powinno być uznanie dochodu minimalnego raczej jako źródła życia niż koniecznego, zbędnego wydatku, co pozwoli tym samym uniknąć stygmatyzacji dochodu minimalnego jako “biernej miary”.

Delegaci podkreślali potrzebę wskazania wymienionych czterech filarów jako widocznych czynników walki z biedą i wykluczeniem społecznym. Mówili też o roli mediów w przekazywaniu prawdziwego obrazu tego, czym jest bieda i zwalczaniu negatywnego, stereotypowego wizerunku ludzi biednych i pokazywaniu ich jako ludzi “leniwych, którzy nie chcą podjąć pracy”. Delegaci kładli szczególny nacisk na konieczność dostrzegania osób biednych jako inteligentnych, mających wartościowe doświadczenia, które upoważniają ich do uczestnictwa bezpośrednio w szukaniu rozwiązań ich sytuacji.

Delegaci domagali się, aby udostępnione przez nich narzędzia prowadziły do zmian, które można mierzyć pomiędzy kolejnymi spotkaniami. Wskazując jednocześnie na konieczność oceny działania Unii Europejskiej w zakresie integracji w

przygotowaniach do roku 2010, który został przez nią przyjęty jako Rok Walki z Biedą i Społecznym Wykluczeniem.

Wnioski Prezydentury:

Prezydentura popiera uczestnictwo osób doświadczających ubóstwa jako zasadniczego elementu Spotkań oraz nawołuje w przyszłości do zwiększenia wysiłków w sprzyjaniu ich udziałowi.

Prezydentura zachęca Kraje Członkowskie do rozważenia przesłań oraz propozycji wyrażonych przez delegatów 7-ego Spotkania jako ważnego wkładu w narodowe plany działania na lata 2008-2011 oraz w tworzeniu Krajowych Programów Reform prowadzących do Aktywnej Komunikacji Integracyjnej.

Prezydentura zachęca Komisję do zdecydowanego brania pod uwagę rekomendacji wyrażonych przez delegatów siódmego Spotkania w jej pracach nad aktywnym włączaniem społecznym jako rezultatem Strategii Lizbońskiej i Otwartej Metody Koordynacji, szczególnie w Opiece Socjalnej i Społecznej Integracji - jako propozycji przyszłego Kalendarza Społecznego.

Prezydentura zachęca wszystkich uczestników siódmego Spotkania, do rozprzestrzeniania rezultatów oraz doświadczeń z tego Spotkania najszerzej jak to jest możliwe. A także do wspierania wysiłków pokazujących, że rezultaty Spotkań dają wiedzę i doświadczenia na rzecz walki z biedą i wykluczeniem społecznym na wszystkich szczeblach oraz są motorem zmian w ustawach ograniczających biedę i społeczne wykluczenie.

Spotkania Europejskie jako proces w toku realizacji.

Strategia Lizbońska (2000) zakłada „zdecydowaną redukcję biedy do roku 2010”.

Przyjęta strategia walki z biedą i społecznym wykluczeniem jako element kluczowy zakłada włączenie osób doświadczonych biedą w realizację jej założeń.

Spotkania europejskie Osób dotkniętych ubóstwem wpisują się w ten proces jako zasadnicza forma jego realizacji.

Co przyniosły poprzednie Spotkania?

Rok 2001 jest początkiem tego procesu, rząd belgijski obejmuje Prezydenturę Spotkań, proponując refleksję nad czterema tematami: kwestią mieszkaniową, zdrowiem, kształceniem oraz dochodami.

Wnioskiem z tego pierwszego wydarzenia jest wzięcie pod uwagę kompetencji i ekspertyz osób doświadczających biedy do analizy zjawiska wykluczenia oraz chęć uczestniczenia społecznego tych osób w decyzjach, które dotyczą ich bezpośrednio.

W roku 2002 i podczas 2003 Rząd Belgii proponuje drugie Spotkanie, nad którym Prezydenturę przejmuje Grecja. Przygotowania do tego Spotkania są powierzone EAPN. Czas na przygotowanie delegacji jest krótki. Tematem Spotkania są „dobre praktyki uczestniczenia”. Przygotowania oraz warsztaty koncentrują się wokół modelowania samego procesu przygotowań oraz wymagań ze strony delegatów, aby osoby doświadczające biedą mogły prowadzić bezpośredni dialog z decydentami na temat kwestii politycznych, które bezpośrednio ich dotyczą. Jako odzwierciedlenie tego postulatu Prezydentura grecka zwraca się w czerwcu do Komisji z propozycją, aby Spotkania odbywały się na wzór Okrągłego Stołu wokół Problematyki Socjalnej.

Rok 2004 to Prezydentura Irlandii, która organizuje Spotkanie wokół kwestii postawionych podczas Drugiego Spotkania. W centrum postawiona jest sprawa dialogu osób doświadczonych biedą z politycznymi decydentami i Spotkanie to nosi tytuł „wzajemne uczestniczenie”. Przedstawiciele władzy są „gośćmi” zaproszonymi przez Osoby doświadczające biedą - jest to odwrócenie klasycznej koncepcji tego typu spotkań. Goście wraz z uczestnikami biorą udział w warsztatach, dzięki temu jest możliwa bezpośrednia wymiana zdań. Spotkanie kończy otwarta debata pomiędzy osobami doświadczonymi biedą a grupą panelową politycznych decydentów. DVD zrealizowane podczas Spotkania, staje się narzędziem do wykorzystania przez uczestników w krajowych i regionalnych sieciach EAPN .

Rok 2005 - Prezydentura Luksemburga wybiera jako temat prac „Obraz i postrzeganie biedą”. Szczególną uwagę tym razem zwraca się na wizualne realizacje: patchwork, malarstwo, zdjęcia przywiezione przez uczestników. Prezentacja prac odbywa się na wystawie zaprezentowanej wokół Okrągłego Stołu. Opublikowany zostaje katalog prac. Prezydentura Luksemburga przykładą szczególne znaczenie do przekazanego Komisji w czerwcu przesłania, zwracając się jednocześnie z wnioskiem do krajowych sieci, aby tworzyły podobne spotkania. Stopniowo liczne sieci krajowe organizują spotkania na poziomach krajowych i / lub regionalnych.

Rok 2006 Prezydenturę Spotkań obejmuje Austria. Prace koncentrują się wokół wszelkich aspektów biedą i wykluczenia społecznego, a tematem przewodnim jest „jak radzić sobie na co dzień”. Przygotowania krajowe ukazują siłę aktywności oraz dynamizm ludzi doświadczonych biedą. Każda z delegacji krajowych przygotowuje plakat, który prezentuje na Sesji Plenarnej - będzie to szczególny moment tego piątego Spotkania w Brukseli, które na długo pozostanie w pamięci uczestników. Plakaty z sesji zostaną wystawione podczas Okrągłego Stołu w Finlandii w czerwcu 2007, a następnie w Wielkiej Brytanii w lipcu 2007. Po piątym Spotkaniu okazuje się, że istotne jest zbieranie wniosków z kolejnych Spotkań, a następnie ich ewaluacja.

Rok 2007- Spotkanie szóste odbywa się pod Prezydenturą Niemiec. Wybór tematu wiąże się z potrzebą rekapitulacji wokół „dokonywanego się postępu oraz kolejnych etapów realizacji”. 4 i 5 maja 2007 130 delegatów z 27 państw oraz 97 osób reprezentujących władze europejskie z poszczególnych krajów spotyka się w Brukseli. Delegaci i goście mają okazję spojrzenia na poprzednie spotkania przez pryzmat przywiezionych przez delegatów przedmiotów symbolicznych. Nie minimalizując postępu, jaki dokonał się w dziedzinie socjalnej, delegaci podkreślają, że cel, jakim jest rozwiązanie problemu biedą do 2010 roku, nie jest realistyczny, szczególnie ze względu na to, że wszystko wskazuje na wzrost biedą.

Szóste Spotkanie jest jednak dowodem na wzmocnienie procesu uczestnictwa i sprzyja temu procesowi. Odnotowano wzrost współpracy pomiędzy organizacjami i władzami oraz fakt, że dialog jest kontynuowany także na poziomie krajowym.